

A Kúria a személyesen eljáró felperesnek, a dr. ... jogtanácsos által képviselt Nemzeti Munkaügyi Hivatal Munkavédelmi és Munkaügyi Igazgatósága (mint az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség jogutóda) alperes ellen fegyelmi határozat hatályon kívül helyezése iránt a Kecskeméti Munkaügyi Bíróságnál 1.M.381/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 3.Mf.22.345/2010/7. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 3.Mf.22.345/2010/7. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a Kecskeméti Munkaügyi Bíróság 1.M.381/2009/17. számú ítéletét helybenhagyja.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes munkaügyi felügyelői munkakörben állt közszolgálati jogviszonyban az alperesnél.

2009. március 12-én a munkáltatói jogkör gyakorlója azt közölte a felperessel, hogy a szervezeten belül kialakult csoportbeosztás szerint a jövőben ... munkatársával együtt ... város területén kell ellenőrzéseket folytatnia a VII. csoport vezetőjeként.

Ugyanezen a napon a felperes munkatársával együtt munkaügyi ellenőrzéseket folytatott le, majd 13 és 14 óra között a ... által vezetett, alperesi tulajdonú képező személygépkocsival megjelent a ... úton található munkaterületen. A helyszínen ... kiszállt, a felperes a személygépkocsiban hozzátartozójával telefonált. A látogatásról nem készült látogatási lap, illetve a rendszeresített menetlevél is csak utólagos javítással szerepelt a helyszíni tartózkodás ténye.

Az irodához történő visszaérkezést követően a felperes a munkaidő végét megelőzően fél órával, 15 óra 30 perckor rosszulletére hivatkozással hazament, korábbi távozását azonban feletteseinek nem jelentette.

Az alperesi felügyelőség Dél-alföldi Munkaügyi Felügyelőségének igazgatója, mint a fegyelmi jogkör gyakorlója 2009. március 18-án a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (Ktv.) 51. § (1) bekezdésében foglaltak alapján, közszolgálati jogviszonyából fakadó kötelezettségszegés alapos gyanújára hivatkozva fegyelmi eljárás lefolytatását rendelte el a felperessel szemben. A vizsgálóbiztosi feladatok ellátásával egyidejűleg megbízta ... igazgatóhelyettest, aki a bizonyítási eljárás során a tanúkat - ... kivételével - a felperes távollétében, a 2004. évi CXL. törvény (Ket.) szabályai szerint hallgatta meg.

A felperes a 2009. április 1-én megtartott vizsgálóbiztosi meghallgatását megelőzően, 2009. március 28-ai írásbeli észrevételében kérte, hogy biztosítsák jelenlétét a tanúk, illetőleg az esetleges szakértői meghallgatásoknál.

A vizsgálóbiztos április 2-án a vizsgálat eredményét írásban rögzítette és azt megküldte a munkáltatói jogkör gyakorlójának. A felperes ilyen tárgyú értesítést nem kapott.

A felperest a 2009. április 23-ára kitűzött fegyelmi tárgyalásra a megelőző napon szóban idézték, majd a fegyelmi tanács az 1799-26/2009-7203. számú határozatával a felperest a Ktv. 50. § (2) bekezdés a) pontja szerinti megrovás fegyelmi büntetéssel sújtotta.

A határozat indokolása szerint a fegyelmi büntetés kiszabására egyrészt azért került sor, mert a felperes 2009. március 12-én 15 óra 30 perckor anélkül távozott munkahelyéről, hogy arról a vezetőséget értesítette volna. Ezen túlmenően a felperes azzal a magatartásával, hogy ugyanaznap a ... szám alatti munkavégzési helyszínen látogatási lapot ... munkatársával együtt nem töltött ki, megszegte a 1646-1/2009-7203. iktatószámú igazgatói utasításban foglaltaknak megfelelő csoportvezetői feladataival kapcsolatos kötelezettségét. A határozat indokolása szerint a meghallgatott tanúvallomások alátámasztották azt a körülményt, hogy a ... szám alatti ellenőrzési helyen munkavégzés történt de látogatási lap kitöltésére az utasítás ellenére nem került sor. A határozat rögzítette, hogy a felperes a fegyelmi eljárás tárgyát képező kötelezettségszegést nem ismerte el, de védekezést nem terjesztett elő és a Fegyelmi Bizottság tagjai egybehangzólag megállapították, hogy a felperes köztisztviselői jogviszonyából eredő kötelezettségeit súlyos gondatlansággal vétkezen megszegte, ezzel fegyelmi vétséget követett el.

Az alperesnél 2008. április 15-étől hatályos, az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség, valamint Területi Munkavédelmi, Munkaügyi Felügyelőségeinek fegyelmi szabályzatáról szóló 7/2008. számú, az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi

Főfelügyelőség elnökének utasítása az alperesnél lefolytatott fegyelmi eljárás vonatkozásában a Ktv-nél szigorúbb rendelkezéseket tartalmaz. A fegyelmi eljárásról rendelkező 5. § (13) bekezdése szerint az eljárás alá vont köztisztviselőt az egyes eljárási cselekményekről értesíteni kell, amelyeken részt vehet, észrevételeket tehet. Az 5. § (16) bekezdése előírása alapján az eljárás alá vont köztisztviselő meghallgatásán a vizsgálóbiztosnak részletesen ismertetnie kell a fegyelmi vétség alapját képező tényállást, a tényállás bizonyítékait, amelyekre az eljárás alá vont köztisztviselő, jogi képviselő, illetőleg a szakszervezet képviselője észrevételt tehet és indítványozhatja a bizonyítás megismétlését, vagy kiegészítését. Az indítványt a vizsgálóbiztos visszautasíthatja, kivéve ha az indítvány a bizonyítékok és az eljárás alá vont köztisztviselő előadása közötti ellentét feloldását célozza. A Fegyelmi Tanács eljárásáról rendelkező 6. § (6) bekezdése szerint a fegyelmi tárgyalás időpontját az elnök tűzi ki úgy, hogy arról az értesítést legalább a tárgyalást megelőzően 3 munkanappal megkapják a felek. A köztisztviselőt a fegyelmi eljárásról értesíteni kell és ezen értesítésnek tartalmaznia kell, hogy az eljárás alá vont köztisztviselő a vizsgálóbiztos jelentését és annak dokumentumait személyesen, vagy képviselője útján tanulmányozhatja, a tárgyaláson részletesen kifejtheti védekezését, kiegészítheti a vizsgálóbiztosnak tett nyilatkozatát és bizonyítási indítványt tehet.

A felperes a fegyelmi határozat hatályon kívül helyezése iránt keresetet terjesztett elő a munkaügyi bíróságon. Keresete indokolásaként előadta, hogy a fegyelmi határozatban foglalt állítás nem valós, mert a ... szám alatti helyszínen nem volt munkavégzés, munkaügyi ellenőrzést sem tartottak, erről ... munkatársával előzetesen megállapodott. Arra hivatkozott, hogy munkatársa körülbelül 5 percig tartózkodott a helyszínen, amely idő alatt ő a gépjárműben telefonált.

A felperes a keresetében több lényeges eljárásjogi jogszabálysértést is panaszolt. Előadta, hogy a kirendelt vizsgálóbiztos a tanúk kihallgatásánál a Ket. szabályait alkalmazta, noha az eljárás nem tartozott a közigazgatási hatósági eljárás körébe, hanem a Ktv. hatálya alá tartozó fegyelmi eljárás volt. A Ktv. 54. §-a szerint a tanúk meghallgatása a Fegyelmi Tanács, nem pedig a vizsgálóbiztos jogköre. Sérelmezte továbbá, hogy a 2009. március 19-én felvett jegyzőkönyvek mindegyikében a vizsgálóbiztos a tanúknak a felperes bűncselekmény elkövetésére vonatkozó magatartására utalóan tett fel kérdéseket.

Állította, hogy a hivatali gépkocsi vezetésére soha nem volt engedélye, ezért a menetlevél vezetésére vonatkozó szabályokat sem sérthette meg.

A 2009. március 12-ei, a munkaidő végét megelőző távozásával kapcsolatban előadta, hogy egész nap rosszul érezte magát és soha nem szokta igénybe venni az ebédszünetet, ezért álláspontja szerint jogosult volt korábban hazamenni.

A felperes a keresetében hivatkozott az alperesnél hatályban volt 7/2008. számú vezérigazgatói utasítás - Fegyelmi Szabályzat - több rendelkezésének megsértésére. Állította, hogy nem értesítették az egyes eljárási cselekményekről és indítványa ellenére a tanúkat nem a jelenlétében hallgatták meg. A fegyelmi tárgyalásról a fegyelmi jogkör gyakorlója aznap értesítette és megelőzően nem volt lehetősége a vizsgálóbiztos jelentését és annak dokumentumait tanulmányozni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, megismételve a fegyelmi eljárás során megállapított tényállást és állította, hogy mindenben a Ktv. szabályainak megfelelően járt el.

A Kecskeméti Munkaügyi Bíróság az 1.M.381/2009/17. számú ítéletével az alperes 1799-26/2009-7203. számú határozatát hatályon kívül helyezte.

Az ítélete indokolásában megállapította, hogy a fegyelmi eljárás elrendelésekor a felperes kötelezettségszegésével kapcsolatban nem állt fenn az alapos gyanú. A fegyelmi jogkör gyakorlója a felperest a fegyelmi eljárás elrendelésével egyidejűleg a teljes cselekményről nem tájékoztatta, a fegyelmi biztos pedig a tanúkat a felperes távollétében hallgatta ki. A alperes a felperest nem értesítette időben a fegyelmi tárgyalás időpontjáról sem. Álláspontja szerint az alperes nem tudta bizonyítani a perben, hogy rendelkezik olyan munkáltatói utasítással, amely előírja, hogy bármelyik helyszín megtekintésekor, vagy megközelítésekor a munkaügyi felügyelőnek kötelezően látogatási lapot kell kitöltenie. Megállapította azt is, hogy a ... szám alatti helyszínen munkavégzés nem folyt, a felperesnek pedig nem volt tudomása arról, hogy munkatársa miért ment be az udvarra, mivel mással volt elfoglalva.

Az alperes fellebbezése alapján eljáró Bács-Kiskun Megyei Bíróság a 3.Mf.22.345/2010/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

A megyei bíróság egyetértett a munkaügyi bíróság azon megállapításával, hogy az alperes a háromnapos tárgyalási időköz megsértésével értesítette a felperest a fegyelmi tárgyalás időpontjáról, azonban utalt arra, hogy a következőes bírói gyakorlat szerint (BH.2002.285) ez önmagában nem ad alapot a fegyelmi határozat hatályon kívül helyezésére. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható volt, hogy a fegyelmi jogkör

gyakorlója írásban értesítette a felperest a fegyelmi eljárás megindításáról és az akkor rendelkezésre álló megállapításokat közölte a felperessel. Az eljárás megindításához az alapos gyanú elegendő, a kötelezettségszegés körülményei a fegyelmi eljárás során tisztázandóak, ezért ebből kifolyólag a munkáltató a fegyelmi eljárás szabályait nem sértette meg.

A másodfokú bíróság a Ktv. 51/A. §-a alapján megállapította, hogy a kötelezettségszegéssel kapcsolatos bizonyítékok összegyűjtése a vizsgálóbiztos feladata. Ennek során tanúkat hallgathat meg, amelynek szabályait azonban a jogalkotó nem állapította meg. A felperes ... tanú meghallgatásának kivételével a tanúvallomások megtételénél nem lehetett jelen, azonban a vizsgálat lezárásakor a vizsgálóbiztos ismertette vele annak eredményét, az iratokból másolatot is kapott, így lehetősége volt arra, hogy a bizonyítékokra észrevételt tegyen és bizonyítási indítványokat terjesszen elő. Kérhette volna a tanúk ismételt kihallgatását a fegyelmi tárgyalás során, ezért a megyei bíróság álláspontja szerint a garanciális szabályok nem sérültek, a felperes a jogai gyakorlásától nem volt elzárva. Ebből kifolyólag önmagában az a tény, hogy egyes tanúk kihallgatásán a felperes nem volt jelen, nem jelent eljárásjogi szabályszegést.

A fegyelmi határozatban foglaltakat a másodfokú bíróság érdemben vizsgálta és megállapította, hogy a felperes a terhére rótt fegyelmi vétséget elkövette és a kiszabott legenyhébb fegyelmi büntetés arányban állt az elkövetett kötelezettségszegések súlyával.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a munkaügyi bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Álláspontja szerint a fegyelmi jogkör gyakorlója a fegyelmi eljárás elrendelését megelőzően köteles megvizsgálni, hogy a kötelezettségszegés elkövetésére vonatkozó alapos gyanú fennáll-e. ... alperesi igazgató az elsőfokú bíróság előtt tett tanúvallomásában azonban erre nézve ellentmondásosan nyilatkozott.

Hivatkozott a 7/2008-as elnöki utasítás 5. § (16) bekezdésnek megsértésére és állította, hogy a vizsgálóbiztos az általa lefolytatott bizonyítás eredményét vele nem ismertette, továbbá a meghallgatásakor tett bizonyítási indítványainak sem tettek eleget. Sérelmezte, hogy a vizsgálóbiztosi eljárás során nem került tisztázásra a tanúk vele szembeni elfogultsága, őket csak érdektelenségük esetén lehetett volna meghallgatni. A tanúmeghallgatási jegyzőkönyvek kizárólag a munkáltatóval szembeni elfogultságra való választ tartalmazzák és a meghallgatás sem a Ktv. fegyelmi eljárásra vonatkozó szabályai szerint történt.

Hivatkozása szerint a tárgyalási időközben a munkáltató nem tartotta be, mert a tárgyalást megelőzően 3 nappal nem értesítették annak időpontjáról. Az értesítéskor egyidejűleg a 7/2008. Fegyelmi Szabályzat 6. § (8) bekezdésének rendelkezéseit is be kellett volna tartani, vagyis figyelmeztetni kellett volna arra, hogy a vizsgálóbiztosi jelentést személyesen, vagy képviselő útján megtekintheti annak dokumentumaival együtt. Állította, hogy a 2009. április 2-ai vizsgálóbiztosi meghallgatása és az április 23-ai fegyelmi tárgyalás időpontja között őt semmiről nem értesítették.

Mindezek alapján álláspontja szerint a fegyelmi eljárás szabályait a munkáltató 5 pontban sértette meg, ezért kérte a fegyelmi határozat hatályon kívül helyezését.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében alaptalanul hivatkozott arra, hogy a fegyelmi eljárás megindításakor az alapos gyanú vele szemben nem állt fenn. A fegyelmi eljárás elrendelésére akkor kerülhet sor, ha a köztisztviselő közszolgálati jogviszonya vétkes megszegésére utaló gyanú kellően alapos. A gyanú alapossága azt jelenti, hogy a kötelezettségszegésről való tudomásszerzésen kívül a munkáltatói jogkör gyakorlója olyan ismeretek birtokába jut, amelyek valószínűvé teszik a vétkes kötelezettségszegést. E nélkül a fegyelmi eljárás nem rendelhető el. A másodfokú bíróság arra helytállóan utalt, hogy a fentiekben megfogalmazott alapos gyanú a fegyelmi eljárás megindításakor a felperessel szemben fennállt és ez a 2009. március 18-án kelt, a fegyelmi eljárás elrendeléséről rendelkező határozatban megalapozottan megfogalmazásra került.

A peres iratok alapján megállapítható, hogy a vizsgálóbiztosi bizonyítási eljárás lefolytatása során dr. ... vizsgálóbiztos a tanúkat nem a Ktv, hanem a Ket. szabályai szerint hallgatta meg, ennek során pedig nem kérdezett rá a tanúk felperessel szemben fennálló esetleges elfogultságára.

A felperes 2009. március 28-án, a vizsgálóbiztosi meghallgatását megelőzően részletes nyilatkozatot tett az eljárással kapcsolatban és ezen beadványában kérte annak lehetővé tételét, hogy a fegyelmi eljárás bizonyítási cselekményeinél a tanúk, illetve esetleges szakértők meghallgatásánál jelen lehessen. A felperessel a 2009. április 1-jén megtartott vizsgálóbiztosi meghallgatásakor szóban

ismertetésre került a korábban, 2009. március 19-én és 20-án felvett tanúmeghallgatási jegyzőkönyvek tartalma, de a bizonyítási eljárás megismétlésére a felperes általi indítványnak megfelelően nem került sor.

Iratellenes a másodfokú bíróság azon megállapítása, hogy a vizsgálat lezárását követően a felperes az iratokból másolatot kapott, ezért lehetősége volt észrevételek és bizonyítási indítványok megtételére. Az alperes által becsatolt fegyelmi eljárás anyagából megállapítható, hogy a 2009. április 2-án kelt, a munkáltatói jogkör gyakorlójához címzett vizsgálóbiztosi jelentést, bár feltüntetésre került, hogy azt a felperes részére az összes irattal együtt meg kell küldeni, azonban ez igazolhatóan nem történt meg. A vizsgálóbiztosi jelentés megküldésének hiányában és a fegyelmi tárgyalás időpontjának késedelmes közlése miatt a felperes védekezéshez való, garanciális joga sérült.

A fenti, a munkáltató által kiemelten szabályozott és ezért lényeges eljárási szabályok megsértése miatt a fegyelmi eljárás lefolytatása szabálytalan volt, az ennek alapján meghozott fegyelmi határozat pedig annak érdemi vizsgálata nélkül jogellenes, ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a munkaügyi bíróság ítéletét - részben eltérő indokolással - helybenhagyta.

Az alperes teljes személyes illetékmentessége folytán (1993. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pont) a le nem rótt másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2013. január 9.

dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k., előadó bíró, Sipőczné dr. Tánczos Rita s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági tisztviselő